

PRÁVNÍ FORMY ORGANIZACÍ V KULTUŘE

- Stávající stav
- Diskutovaná transformace příspěvkových organizací
- Nové právní formy dle NOZ
- Grantové systémy vybraných měst v ČR

SOUČASNOST

- ◉ Příspěvkové organizace (státu, kraje, měst/obcí)
- ◉ Obecně prospěšné společnosti
 - Klicperovo divadlo(město+ kraj)
- ◉ Společnosti s ručením omezeným
 - Divadlo Petra Bezruče, Divadlo Most, D. Šumperk
- ◉ Občanská sdružení
- ◉ Nadace a nadační fondy podporující oblast kultury
- ◉ Fyzické osoby s živností

PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE

- ◉ Statut *příspěvkové organizace* je jedním z posledních socialistických reliktvů v širokém spektru ekonomických a právních subjektů současnosti, byť nyní upraven zákon č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů
- ◉ Jako relativně samostatné instituce sloužily příspěvkové organizace před listopadem 1989 k zajištění terciární sféry.
- ◉ V oblasti divadla byl podle divadelního zákona jejich jediným zřizovatelem stát a neexistovala žádná jiná možnost jak provozovat profesionální divadlo.
- ◉ Po roce 1990 v širokém procesu transformace a deetatizace přešla až na výjimky (Národní divadlo, Laterna magika, Státní opera, Divadlo za branou II) zřizovatelská funkce ze státu (krajů) na obce.

NEVÝHODY P.O.

- ◉ právní subjektivita příspěvkové organizace je (hlavně v oblasti hospodaření s majetkem, v oblasti mzdové a daňové, ale i v oblasti správy a řízení) nastavena diskriminačním způsobem vůči soukromému i neziskovému sektoru - přímý ekonomický i personální vliv zřizovatele.
- ◉ Negativní dopady má např. v oblasti divadla mechanismus rozpočtu na kalendářní rok.
- ◉ Konkurenceschopnost a výkonnost nejvíce ohrožují limity v oblasti mzdové politiky.
- ◉ Demotivující je i rámec pravidel v hospodaření s movitým a nemovitým majetkem.
- ◉ Jako negativní faktor působí i praktická nemožnost vícezdrojového financování.
- ◉ V celé praxi příspěvkové organizace (od založení přes správu a řízení až po kontrolní mechanismy) je oslaben prvek odborného (z hlediska divadla) kompetentního řízení. (causy jmenování ředitelů, vyhodnocování činností + fakt neexistence správních rad či odborných grémií).

VÝHODY P. O.

- ◉ Jasně deklarovaný zájem zřizovatele na činnosti konkrétního subjektu včetně jeho pravidelného financování (výhodné např. u vícesouborových divadel či divadel s více hráci prostory, zvláště pokud jsou v majetku města, nebo u profesionálního divadla repertoárového typu s vlastním souborem).
- ◉ Vytváří stabilní vztahy kulturní činnosti k danému prostoru (ať v majetku města, či v nájemném režimu).
- ◉ Je zárukou zaměstnanosti a mzdy, i když pod celostátním průměrem. Zaměstnanecký poměr je v tomto typu institucí možné pokládat za definitivu včetně navazujících požitků a garancí (Fond kulturních a sociálních potřeb, kolektivní smlouvy, zdravotní a sociální pojištění atd.).
- ◉ Organizace nemá povinnost auditu hospodaření.
- ◉ Příspěvková organizace je garancí kontinuity práce v dané oblasti kultury (např. muzeum s vlastní tradicí).

OBECNĚ PROSPĚŠNÁ SPOLEČNOST

- OPS je právnická osoba založená k poskytování obecně prospěšných služeb, tj. takových služeb, které jsou poskytovány za předem stanovených podmínek pro všechny uživatele stejných podmínek
- Zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů
- OPS lze založit pouze do 31.12. 2013
- Povinnost, ne nutnost základního jmění
- vztah zakladatelů k o.p.s. není vztahem vlastnickým! Vklad zakladatele při založení o.p.s. se stává majetkem o.p.s. a zakladatel k němu nemá žádné dispoziční právo. (nevýhoda oproti příspěvkové organizaci - zřizovatel zůstává vlastníkem majetku vloženého do příspěvkové organizace a příspěvkové organizaci pouze svěřuje právo nakládání s tímto majetkem ve vymezeném rozsahu).

NAKLÁDÁNÍ SE ZISKEM

- Na rozdíl od příspěvkové organizace není o.p.s. omezována v užití majetku limitovanými příděly do fondu odměn či reprodukce investičního majetku. Dispozice s majetkem je plně v kompetenci o.p.s. V nakládání se ziskem je o.p.s. omezena toliko tím, že je povinna ho po zdanění celý převést do rezervního fondu.
- Rezervní fond není konstruován tak jako u společností s ručením omezeným, tj. neodvádí se do něj pouze část zisku. Rezervní fond o.p.s. se používá nejprve ke krytí ztráty vykázané v následujícím účetním období.
- V praxi to znamená, že o.p.s. nemůže na rozdíl od obchodních společností rozdělovat zisk zakladatelům, ale celý je povinna užít pro vlastní činnost.

ORGÁNY OPS

- Správní rada(čestná funkce) - statutární org.
- Ředitel - je podřízen správní radě, ale ne zakladateli
- Dozorčí rada
 - Kontrolní orgán
 - Povinná, pokud je do ní vložen majetek státu/obce, která užívá nemovitý majetek státu nebo obce, nebo účtuje v podvojném účetnictví (doplňková činnost + 3mil ročních příjmů/výnosů)

FINANČNÍ ZDROJE

⊙ OPS

- příjmy za poskytované služby,
- příjmy z doplňkové činnosti,
- dotace z veřejných zdrojů,
- sponzorské příspěvky,
- nadační příspěvky,
- jiné dary a dědictví

⊙ PO

- příspěvek zřizovatele
- příjmy za poskytované služby,
- příjmy z doplňkové činnosti,
- sponzorské příspěvky,
- dotace z dalších veř. zdrojů na projekty

SPOLEČNOST S RUČENÍM OMEZENÝM

- ◉ SRO je obchodní společností, která je prioritně zakládána za účelem podnikání.
- ◉ OZ v § 56 vymezuje možnost založit obchodní společnost i k jiným účelům než je podnikání např. k zajištění divadelní činnosti. I taková s.r.o. je obchodní společností a je podřízena režimu OZ.
- ◉ Zakladatelem s.r.o. může být kterákoliv fyzická nebo právnická osoba.
- ◉ Základní jmění - 200 000 Kč.

VZTAH K VLASTNICTVÍ

- ◉ S.r.o. nabývá vlastnictví svým jménem. Při nabytí koupí se stává majitelem nabyté věci bez ohledu na charakter prostředků, které ke koupi použila - prostředky z dotací z veřejných zdrojů, vlastní činnosti, prostředky z grantů a z darů.
- ◉ Společníci se podílejí na majetku s.r.o. v rozsahu svých obchodních podílů..
- ◉ Obchodní podíl fyzické osoby se dědí, u právnické osoby přechází na právního nástupce.

ORGÁNY A ZDROJE FINANCOVÁNÍ

○ Orgány

- Valná hromada - nejvyšší orgán
- Jednatel/é - statutární orgán

○ Zdrojem

- financování s.r.o. jsou zejména příjmy z podnikání.
- S.r.o. mohou být příjemci dotací z veřejných zdrojů, nadačních příspěvků a jiných darů a dědictví.

OBČANSKÉ SDRUŽENÍ

- Pro menší divadelní celky, ne pro kolosy PO.
- Uplatňuje se u divadel, kde se ke společné činnosti sdruží členové sdružení, např. členové souboru.

FO - ŽIVNOST

- Živnostenský zákon nelze vztáhnout na činnost, která není vykonávána za účelem dosažení zisku.

ZKUŠENOSTI Z TRANSFORMACE

- ⊙ Divadlo Archa (OPS) - soukromé prostory
- ⊙ Činoherní klub (OPS) - městské prostory
- ⊙ Divadlo Semafor (SRO)
- ⊙ dva hlavní problémy :
 - snižování finančního objemu grantů a
 - neexistenci systému poskytování investičních prostředků

PŘI UVAŽOVÁNÍ TRANSFORMACE

- Nová právnická osoba nebude právním nástupcem PO.
- Řešení transformace PO na soukromoprávní subjekt - změna jejich vlastního chování, která vychází ze základních zásad práva.
 - Pro soukromoprávní subjekt platí právní zásada „Co není zakázáno, je dovoleno“, resp. z hlediska logického přesněji „Všechno, co není zakázáno, ani přikázáno, ani výslovně dovoleno, je dovoleno mlčky.“
 - PO jako subjekty veřejného práva mohou naopak vykonávat pouze to, co je jim povoleno, vymezeno.
 - <http://vimeo.com/74653581>

NOVÝ OBČANSKÝ ZÁKONÍK

◉ FUNDACE

- Nadace
- Nadační fond
- Ústav (nově)
- Obecně prospěšná společnost (budou jen dožívat)

◉ KORPORACE

- Spolek (nově)
- Sociální družstvo (nově)
- Zákon o obchodních korporacích - č. 90/2012 Sb. (družstva, SRO, AS, atd.)

VEŘEJNÉ REJSTŘÍKY PRÁVNICKÝCH OSOB

- ◉ Nově dle NOZ
- ◉ Zákon č. 304/2013 Sb., který mj.
- ◉ stanoví pravidla pro vedení rejstříku:
 - spolkového, kam se zapisují občanská sdružení (nově spolky) a také zájmová sdružení právnických osob
 - nadačního, kam se zapisují nadace a nadační fondy
 - ústavů
 - obecně prospěšných společností.

SPOLEK

- ⊙ Členská základna (stačí 3 členové)
- ⊙ Společná činnost
 - vzájemně či
 - veřejně prospěšná
- ⊙ Hlavní činnost + vedlejší činnost (vč. podnikání)

SOCIÁLNÍ DRUŽSTVO

- Sociálním družstvem je **družstvo**, které soustavně vyvíjí **obecně prospěšné činnosti** směřující na **podporu sociální soudržnosti** za účelem pracovní a **sociální integrace znevýhodněných osob do společnosti** s přednostním uspokojováním místních potřeb a využíváním místních zdrojů podle místa sídla a působnosti sociálního družstva, zejména v oblasti **vytváření pracovních příležitostí, sociálních služeb a zdravotní péče, vzdělávání, bydlení a trvale udržitelného rozvoje.**

Rozdělování až 33

SOCIÁLNÍ DRUŽSTVO

⊙ Členská základna

- Právnícká osoba
- Fyzická osoba v pracovně právním vztahu k družstvu
- Fyzická osoba = dobrovolník
- Fyzická osoba - příjemce služby družstva

⊙ Podnikání

- Rozdělování až 33 % zisku mezi členy. Zbytek reinvestice
- Je v hlavní činnosti, ne doplňkové

⊙ Jako nástupní forma PO nevhodné

ÚSTAV

- ◉ Ústavy jsou zakládány za účelem provozovat činnosti užitečné pro veřejnost s tím, že výsledky jejich činnosti jsou každému rovnocenně dostupné za předem stanovených podmínek.
- ◉ **Jak založit ústav?**
 - ◉ zakládací listinou
 - ◉ nebo pořízením pro případ smrti

NÁLEŽITOSTI ÚSTAVU

- název ústavu, který musí obsahovat slova „zapsaný ústav“ či zkratku „z. ú.“
- sídlo,
- účel ústavu vymezením předmětu jeho činnosti, popřípadě i předmět jeho podnikání,
- údaj o výši vkladu, popřípadě o jeho nepeněžitém předmětu,
- počet členů správní rady i jména a bydliště jejích prvních členů
- podrobnosti o vnitřní organizaci ústavu, nevyhradí-li se její úprava statutu ústavu

NA ROZDIL OD SPOLKU MAJI ÚSTAVY ZÁKONEM DANOU STRUKTURU ORGÁNŮ

- ◉ Ředitel (statutární orgán ústavu, s nárokem na odměnu).
- ◉
- ◉ Správní rada (dohlíží na ředitele, rozhoduje o hlavních finančních otázkách atd., nárok na odměnu jen je-li to v zakládací listině)

NĚKTERÉ POVINNOSTI ÚSTAVU:

- Pokud výše čistého obrátu ústavu překročí 10 milionů Kč je nutný audit (není-li statutem stanoveno méně).
- Neurčí-li zakladatelská listina jinak, vyhotovuje ústav výroční zprávu, kterou zveřejňuje nejpozději do šesti měsíců po skončení účetního období ve sbírce listin příslušného rejstříku.
- Nebude-li ústav dlouhodobě naplňovat svůj účel, může ho soud na návrh zrušit.

ÚSTAV VZNIKÁ ZÁPISEM DO VEŘEJNÉHO REJSTŘÍKU

- Podrobnosti fungování ústavu může upravit statut, který vydává správní rada a který se zakládá do rejstříku.
- Pro ústav je tedy typické využití nejen osobní, ale také majetkové složky organizace (na rozdíl např. od spolku, který je založený pouze na osobní složce, se v případě ústavu počítá s majetkovými vklady).
- I ústavy mohou jako vedlejší činnost provozovat podnikatelskou činnost, zisk však může ústav použít jen k podpoře činnosti, pro niž byl založen, a k úhradě nákladů na vlastní správu.

NÁSTUPNICKÉ PRÁVNÍ FORMY O.S.

- Obecně prospěšná společnost
- Spolek
- Ústav
- Sociální družstvo

TRANSFORMACE NA O.P.S.

- Zákon č. 68/2013 Sb.
- Transformace možná **jen do 31.12.2013**
- Souhlas **všech** členů
 - Soud může nahradit souhlas člena, jsou-li ke změně právní formy ospravedlnitelné důvody
- Notářský zápis, který nahrazuje zakládací listinu o.p.s

SPOLEK - „AUTOMATICKÁ TRANSFORMACE“

- ⦿ § 3045 NOZ - nemusí se nic dělat, nejde tomu zabránit
- ⦿ § 3042 - do dvou let upravit název
- ⦿ § 3041 - do tří let upravit stanovy

TRANSFORMACE NA ÚSTAV/SOCIÁLNÍ DRUŽSTVO

- § 3045 NOZ - kdo **byl o.s.** a **je spolkem**, může se transformovat
- Obecná pravidla pro změnu právní formy
 - Účetní závěrka
 - Vyřešit postavení členů

NA CO DÁT POZOR PŘI ZMĚNĚ STANOV?

⊙ NÁZEV SPOLKU

- Musí obsahovat „spolek“, „zapsaný spolek“ nebo „z.s.“
- Na změnu názvu jsou jen dva roky.

⊙ ORGÁNY SPOLKU

- Pokud nic nezměním, je nejvyšším orgánem členská schůze, která se schází každoročně.
- Statutární orgán má 5leté funkční období

LIKVIDAČNÍ ZŮSTATEK

- ◉ Pokud stanovy neřeší, co se stane s likvidačním zůstatkem, případně jinému spolku nebo obci.
- ◉ Stanovy nemusí určit konkrétní způsob, stačí, když se popíše způsob rozhodnutí (např. „o likvidačním zůstatku rozhoduje členská schůze dvoutřetinovou většinou“).

O ČEM UVAŽOVAT? - RŮST SPOLKU

- ◉ Jak se někdo nový může stát členem? Pokud nic neřeknu, rozhoduje o jeho přihlášce členská schůze.
- ◉ Máme zájem přijímat další členy?
- ◉ Chceme zájemce o členství nějak „filtrvat“ /zkoušet?
- ◉ Jak budeme spolek rozšiřovat? (cílený nábor vs. čekání, „kdyby někdo chtěl“)
- ◉ Budeme vybírat členské příspěvky?
- ◉ Co s vneseným majetkem při zániku členství?
- ◉ Jak (a proč) někoho vyloučit? Kdy zaniká jeho členství?

ROZHODOVÁNÍ = TVORBA VŮLE SPOLKU

- Kdo rozhodne, jestli budeme něco pořádat?
- Kdo rozhodne, jestli si pořídíme nějaký majetek?
- Z čeho se zaplatí náklady?

- Budeme rozhodovat jednomyslně?
- Pokud ne, co s hlasy proti? (dokumentace, odpovědnost)

TRANSORMAČNÍ MOŽNOSTI O.P.S

- § 3050 NOZ - o.p.s. může:
 - Zůstat o.p.s. (a řídit se zrušeným zákonem)
 - Transformovat se na:
 - Ústav
 - Nadační fond
 - Nadaci

PROČ (NE)BÝT ÚSTAV?

- Administrativní náročnost transformace - ops - ústav
- Účast na podnikání jiných osob - ops - ústav
(kromě v.o.s a k.s.)
- Povinnost mít dozorčí radu - ops - ústav
- Vkladová povinnost - ops - ústav
- Reformovatelnost právní úpravy - ops - ústav
- Posílení pozice zakladatele ústavu

NADAČNÍ FOND

- ◉ Stává se právní formou v zahraničí známou jako „operating foundation“.
- ◉ Nejedná se o právnickou osobu prvoplánově určenou k poskytování nadačních příspěvků.
- ◉ Jeho základní charakteristikou je realizace účelu, který je užitečný buď z hlediska společenského nebo z hlediska hospodářského.
- ◉ Svůj účel nadační fond realizuje konkrétními činnostmi nebo poskytováním nadačních příspěvků.
- ◉ Právní podstatou nadačního fondu však zůstává, že se jedná o účelové sdružení majetku, kterému je poskytován poměrně vysoký stupeň ochrany

DOTAČNÍ POLITIKY MĚST PLZEŇ

Celkové provozní výdaje
města Plzně:
3.797.542.000 Kč

Z toho
provozní výdaje
do kultury:
368.551.000 Kč
9,7 %

DOTAČNÍ SYSTÉM ODBORU KULTURY MMP

Jednoletý dotační program

- Kulturní projekty
- Celoroční kulturní a umělecká činnost
- Mikrogrant - nově od roku 2013

Dvouletý dotační program 2012-2013

- Živá ulice

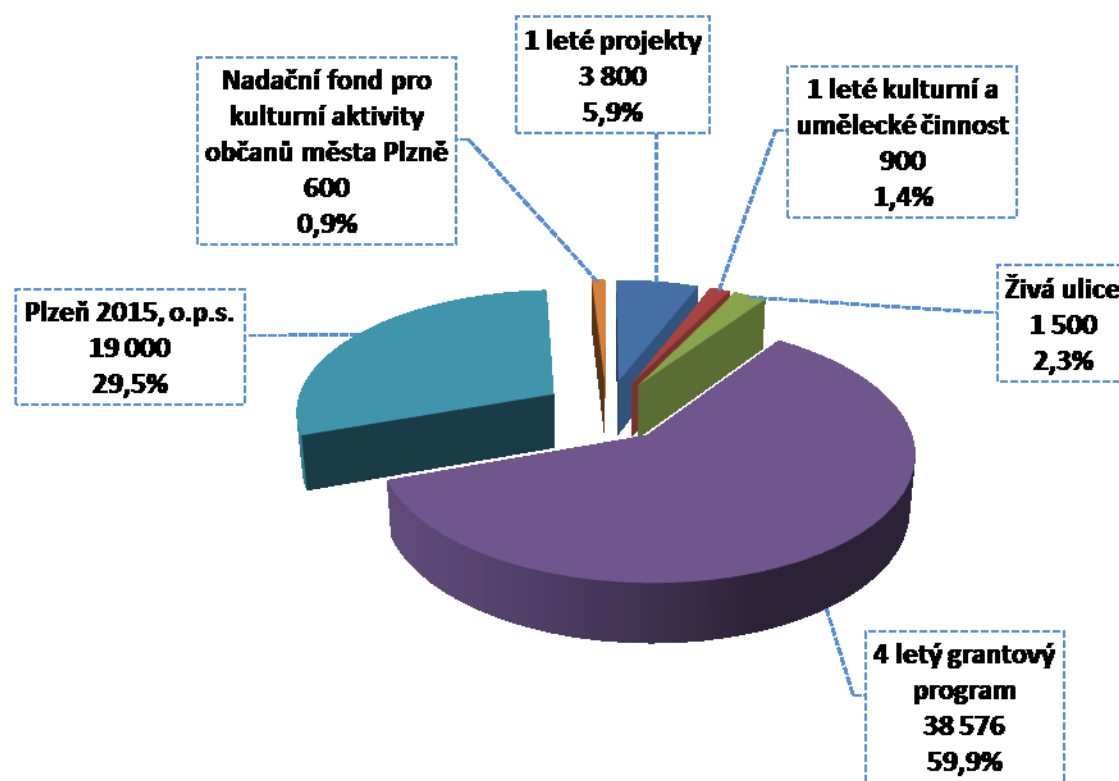
Tříletý dotační program 2012- 2015

- Smetanovské dny

Čtyřletý dotační program 2012- 2015

- KULT - Z
- KULT - S
- KULT - P

DOTACE Z ROZPOČTU ODBORU KULTURY MMP V R. 2012(ÚDAJE V TIS. KČ)

PRAHA

- ⊙ První začaly s cílenou transformací
- ⊙ Grantový systém
 - Dvouleté až čtyřleté granty
 - Jednoleté granty
- ⊙ Hodnotící komise odborníků
 - 15 členů komise (14 odborníků + 1 zastupitel)
- ⊙ Posuzované oblasti
 - Dosavadní činnost žadatele/kreditbilita
 - Kvalita předloženého projektu
 - Posouzení rozpočtu projektu/činnosti

BRNO

◉ Brno 2013 – výdaje na oblast kultury

- 798 631 0000,- Kč (8,3% rozpočtu)

NDB, p.o.	260 246 tis Kč
CED, p.o.	30 925 tis Kč
MDB, p.o.	168 608 tis Kč
Divadlo Radost, p.o.	15 246 tis Kč

Dotace "A" a "B"	10 340 tis Kč
------------------	------------------

NOVÝ DOTAČNÍ SYSTÉM

- ◉ Od října 2013
- ◉ Jednoleté dotace
- ◉ Tříleté dotace
- ◉ <http://www.brnokulturni.cz/magistrat-mesta-brna-vyzyva-k-podavani-zadosti-o-dotace-v-kulture-na-rok-2014>